

Australian Government

Ubaguzi wa rangi hukubaliki

Ikiwa unaona au unapata ubaguzi, unyanyasaji au chuki wa rangi, usivumilie; Sema waziwazi.

Ikiwa wewe ni mhasiriwa wa tabia ya ubaguzi wa rangi

Ikiwa wewe ni mhasiriwa wa tabia ya ubaguzi wa rangi

- Ikiwa umeshambuliwa au kutishiwa na ukatili, wasiliana na polisi
 - Katika hali ya dharura au ya kutishia maisha, pigia simu Triple Zero (000) na uwaombe polisi.
 - Ikiwa unahitaji msaada wa polisi, lakini hakuna hatari ya mara moja, pigia simu Msaada wa Polisi (131 444).
- Ikiwa hakuna ukatili unaohusika, na ikiwa ni salama kufanya hivyo, unaweza kutaka kushughulikia hali hiyo wewe mwenyewe moja kwa moja na mtu au watu wanaohusika.
- Ikiwa mawasiliano ya moja kwa moja hayatatatua hali hiyo, au hujisikii salama ya kufanya hivyo, unaweza kutoa malalamiko kwa Tume ya Haki za Binadamu ya Australia (AHRC).
 - Ili kuweka malalamiko kwa AHRC, tembelea www.humanrights.gov.au/complaints au piga simu Huduma ya Habari ya Kitaifa ya AHRC kwenye 1300 656 419 au 02 9284 9888.

Uwezo wa watazamaji

Wakati watu wanaoshuhudia ubaguzi wa rangi wakisema waziwazi dhidi yake, hii inasaidia mtu anayelengwa ahisi kuungwa mkono, na inaweza kumfanya mtu huyo aliyefanya ubaguzi wa rangi afikirie tena tabia zake. Usijihatarishe. Lakini ikiwa ni salama kufanya hivyo, sema sana na simama na yule aliyethiriwa. Hata ishara rahisi inaweza kuwa na nguvu.

Ikiwa utaona tabia ya ubaguzi unaweza:

- Kusema waziwazi - uite kuwa ubaguzi wa rangi, umfahamishe mhalifu haikubaliki
- Msaidie mwathirika - simama karibu na mtu anayelenga na umwulize ikiwa yupo sawa
- Pata ushahidi – fanya rekodi ya tukio hilo kwenye simu yako, piga picha ya mhalifu na uiripoti kwa mamlaka

Tume ya Haki za Binadamu ya Australia ina vidokezo kwa watazamaji, tembelea <https://itstopswithme.humanrights.gov.au/respond-racism>

Ubaguzi wa rangi na haki zako

Nchini Australia ni nje ya sheria kufanya kitu kwa umma kutegemea mbari, rangi, asili ya kitaifa au kabila la mtu au kikundi cha watu ambacho kinaweza **kukasirisha, kutukana, kuaibisha au kutisha**. Aina hii ya tabia imeainishwa kama chuki za rangi.

Mfano wa chuki za rangi zinaweza kujumuisha:

- nyenzo zenye kukera za rangi kwenye tovuti, pamoja na baraza ya elektroniki, blogi, tovuti za mitandao ya kijamii na tovuti za kushiriki video
- maoni ya kukera au picha za rangi katika gazeti, jarida au chapisho lingine kama kijikaratasi au kipeperushi
- hotuba zenye kukera za rangi katika mkutano wa umma
- maoni ya kutukana kwa rangi mahali pa umma, kama dukani, mahali pa kazi, mbuga, usafiri wa umma au shuleni
- maoni ya unyanyasaji wa rangi katika matukio ya michezo na wachezaji, watazamaji, makocha au viongozi.

Sheria inakusudia kupatana usawa kati ya haki ya kuwasiliana kwa uhuru ('uhuru wa kusema') na haki ya kuishi bila chuki za rangi. Vitendo vingine vinaweza kuwa sio nje na sheria ikiwa "imefanywa kwa sababu nzuri na kwa imani nzuri".

Ubaguzi wa rangi hutokea wakati mtu hutendewa vibaya kuliko mtu mwingine katika hali kama hiyo kwa sababu ya mbari, rangi, ukoo, asili ya kitaifa au kabila au hali ya uhamiaji kama kukataa kukodisha nyumba kwa mtu kwa sababu yeye ni wa asili ya kabila fulani. au rangi ya ngozi.

Ubaguzi wa rangi pia hutokea wakati kuna sheria au sera ambayo ni sawa kwa kila mtu lakini ina athari isiyofaa kwa watu wa mbari fulani, rangi, ukoo, asili ya kitaifa au ya kabila au hali ya uhamiaji kama kampuni inaposema wafanyakazi wanapaswa kutovaa kofia au vifuniko vingine vya kichwa kazini, ambavyo vinaweza kuwa na athari isiyofaa kwa watu kutoka kwa asili ya rangi/kabila fulani.

Ikiwa unapata ubaguzi au chuki wa rangi unaweza kutoa malalamiko kwa Tume ya Haki za Binadamu ya Australia. Mchakato wa malalamiko ni rahisi, huru na kuweza mabadiliko.

Ili kuweka malalamiko kwa Tume ya Haki za Binadamu ya Australia, tembelea www.humanrights.gov.au/complaints

Huduma ya Habari ya Kitaifa

Huduma ya Taifa ya Tume ya Haki za Binadamu ya Australia (NIS) hutoa habari na mapendekezo kwa watu, mashirika na waajiri juu ya anuwai ya maswala ya haki za binadamu na ubaguzi. Huduma hii ni ya bure na ya siri.

NIS inaweza:

- kukupa habari juu ya haki na majukumu yako chini ya sheria ya shirikisho ya haki za binadamu na kuzuia ubaguzi
- kujadili ikiwa unaweza kutoa malalamiko kwa Tume au jinsi sheria inavyoweza kutumika kwa hali yako
- kukupa habari juu ya jinsi ya kutoa malalamiko, kujibu malalamiko au kushughulikia maswala maalum ya kibaguzi
- kukuelekeza kwa shirika lingine ambalo litaweza kukusaidia

Tafadhali kumbuka kuwa NIS haiwezi kutoa ushauri wa kisheria.

Unaweza kuwasiliana na NIS kwa:

- Simu: 1300 656 419 or 02 9284 9888
- Barua pepe: infoservice@humanrights.gov.au
- Faksi: 02 9284 9611
- Huduma ya Ujumbe wa Kitaifa: 1300 555 727 (Sema na Sikiliza) au internet-relay.nrscall.gov.au

Huduma ya Utafsiri na Ukalimani

Huduma ya Utafsiri na Ukalimani (TIS Taifa) ni huduma ya ukalimani kwa watu ambao hawasemi Kiingereza. Huduma nyingi za TIS Taifa ni bure kwa watu wasiosema Kiingereza.

- Simu: 131 450
- Tembelea: www.tisnational.gov.au

Ushauri na Ustawi wa Afya ya Akili

Huduma mpya ya msaada wa 24/7 iliyoundwa maalum ili kuwasaidia watu kupitia janga la COVID-19 inapatikana bure kwa Waaustralia wote.

Huduma ya msaada inaweza kupatikana kupitia tovuti <https://coronavirus.beyondblue.org.au/>

Kwa shida ya kibinafsi na huduma za msaada wa afya ya akili unaweza kuwasiliana na Beyond Blue kwenye 1800 512 348 au Lifeline kwenye 13 11 14 wakati wowote.

Simu ya Msaada wa Watoto ni huduma bure kwa vijana wenye umri wa miaka 5 hadi 25.

Watoto, vijana na watu wazima wa umri mdogo wanaweza kupigia simu kwenye 1800 551 800 wakati wowote.